

श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वाञ्चल

Purwanchal National Daily

लोकसेवा आयोगको दृढ
अटोट- स्वच्छ, निष्पक्ष र
प्रतिस्पर्धात्मक छनौट ।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

कोभिड-१९ परीक्षणको दायरा बढाउन माग

बिराटनगर, बैशाख १८। प्रदेश नं. १का जिल्ला समन्वय समिति (जिसस)का प्रमुखहरूले कोरोना भाइरसको परीक्षणको दायरा बढाउन माग गरेका छन् ।

सामाजिक विकासमन्त्री जीवन घिमिरेसंगको भिडियो कन्फरेन्समा उनीहरूले संयुक्त रूपमा परीक्षणका लागि क्यापिट ड्राइंगनोस्टिक टेष्ट (आरडीटी) विधिलाई बढाउन माग गरेका हुन् ।

उनीहरूले क्वारेन्टाइनमा बसेकाहरूको अनिवार्य आरडीटी गर्नुपर्नेमा जोड दिँदै १४ दिन क्वारेन्टाइन अवधि सकिन लागेको तर्फ मन्त्री घिमिरेको ध्यानकर्षण गराएका थिए । समितिका प्रमुखहरूले क्वारेन्टाइनमा बसेकाको संख्याका आधारमा किट पठाउन अनुरोध गरेका छन् । इलामका जिसस प्रमुख गणेश बरालले आरडीटी किट अभाव भएको कारण क्वारेन्टाइनमा बसेकाहरूको परीक्षण गर्न नपाएको गुनासो गरे । इलाममा स्वास्थ्यकर्मी र औपचारिक समेत अभाव भएको उनले बताए ।

यस्तै फापाका जिसस प्रमुख सोमनाथ पोतेले किट अभावमा भारतलगायत तेस्रो देशबाट आएर होम क्वारेन्टाइनमा बसेकाहरूको परीक्षण गर्न नसकिएको बताए । उनले फापामा विभिन्न देशहरूबाट एक सय जना प्रवेश गरेको जानकारी दिँदै सीमा क्षेत्रमा सुरक्षा कडा पारिएको बताए ।

तेह्रथुमका जिसस प्रमुख शिव हुड्डानाले बाहिरी जिल्लाबाट आउनेहरूलाई अनिवार्य क्वारेन्टाइनमा राख्ने गरिएको जानकारी दिँदै अन्य जिल्लाबाट यस क्षेत्रमा आउनेहरूको संख्या घटेको बताए । तेह्रथुममा ३७४ जनाको आरडीटी गरिएको र सबैको रिपोर्ट नेगेटिभ आएको उनले जानकारी दिए ।

संखुवासभाका जिसस प्रमुख सुमन शाक्यले काठमाडौंलगायतका विभिन्न जिल्लाबाट यस क्षेत्रमा प्रवेश गरेकालाई क्वारेन्टाइनमा राख्ने गरेको बताउँदै जिल्लामा स्वास्थ्यकर्मीको अभाव भएको जानकारी दिए । ओखलढुङ्गाका जिससप्रमुख जयबहादुर श्रेष्ठले काठमाडौं र बाहिरी जिल्लाबाट प्रवेश गर्नेहरूलाई अनिवार्य आरडीटी गर्ने गरिएको बताउँदै अहिलेसम्म २३१ जनाको परीक्षण गरिएकामा सबैको रिपोर्ट नेगेटिभ आएको जानकारी दिए ।

सामाजिक विकासमन्त्री घिमिरेले प्रत्येक जिल्लालाई दोस्रो चरणमा ३६० का दरले किट पठाएको जानकारी दिँदै प्रकोप भएका जिल्लामा आवश्यकताका आधारमा थप किट पठाउने जानकारी दिए । उनले प्रदेशका १४ जिल्लाका स्वास्थ्यकर्मीलाई शिप्टबद्ध व्यक्तिको श्रोत स्वाब सङ्कलन गर्नेसम्बन्धी तालिम प्रदान गरेको बताए ।

काठमाडौंलगायतका विभिन्न जिल्लाबाट आएकाहरूलाई अनिवार्य १४ दिन क्वारेन्टाइनमा राख्नुपर्नेमा प्रमुखहरूसँग उहाँले जोड दिए । मन्त्री घिमिरेले घडी हेरेर लकडाउन नखुल्ने भन्दै वडा, पालिका, जिल्ला गरी लकडाउन खुल्ने विचार व्यक्त गरे ।

संरक्षण क्षेत्रमै खोर बनाएर बाँदर मार्ने योजना

दिलकुमार लिम्बू

ताप्लेजुङ, बैशाख १८। ताप्लेजुङको फक्तालुङ र सिरिजंघा गाउँपालिकामा कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र पर्दछ । संरक्षण क्षेत्र समुदायको प्रमुख आर्थिक स्रोत भनेकै अलैंची हो ।

संरक्षण क्षेत्रभित्र धेरै जसो अलैंची बगान छन् । यहाँका अलैंची कृषकहरू अहिले सिञ्चाइ, गोडमेलमा व्यस्त छन् । यहाँका अलैंची कृषकहरू बाह्र महिना विहान-बेलुका अलैंची बगानमै व्यस्त हुन्छन् । धान, मकै, कोदो जस्ता खेती छोडेर अलैंची लगाइएको छ । यहाँका पसलेहरूले आवश्यक खाद्य सामग्री, लताकपडा अन्य आवश्यक सामग्रीहरू एक वर्षसम्म अलैंची कृषकहरूलाई उपलब्ध गराउने र किसानहरूले अलैंचीको समय असोज, कात्तिक र मंसिरसम्म टिप्ने सुकाउने गरेर सुकाई सकेपछि जम्मा गरेको अलैंची त्यही पसले कहाँ पुऱ्याउने गरेका छन् । एक वर्षसम्म पसलेले सामग्री उपलब्ध गराएको हिसाव र अलैंची कृषकले उत्पादन गरेको अलैंचीको मूल्य गरी हिसाव-किताब गरेर अलैंची कृषकहरूले आफ्नो दैनिकी चलाउने गरेका छन् ।

तर, यस क्षेत्रका अलैंची कृषकहरूको समस्या भने बाँदर बनेको छ । बाँदरले अलैंची बगानमा बसेर अलैंचीको बोट चिरेरभित्र रहेको नरम गुँदी खाएर अलैंची बगानै सोत्तर बनाउने गर्दछ । बगानै मासिएपछि एक वर्ष चामल खाएको ऋण तिनै नै समस्या रहेको एक अलैंची कृषकले बताए । संरक्षण क्षेत्र भएको केही वर्ष अलैंची कृषकहरू मिलेर पैसा जम्मा गरेर बाँदर हेरालु समेत राखेको अर्का कृषकले बताए । कृषकले आफ्नो बगान बाँदरबाट जोगाउन विभिन्न विधिहरू अपनाएर छ, बगानहरूमा बाँदर तर्साउन (बुख्याचा) बनाएर ठाउँ-ठाउँमा राख्ने पनि त्यसले केही असर नगरेको बताइएको छ ।

केही वर्ष अगाडि अलैंचीको बोट मात्र चेतापरिभित्र भएको गुँदी खाने गरेको बाँदरले यो वर्षदेखि फल लागेको फूल (चिंलीम) पनि खान थालेको स्थानीय कृषकहरू बताउँछन् । चिंलीम नै खान थालेपछि त्यसको विकल्प बाँदरहरू हिँडेको बाटो-बाटोमा खोर बनाएर खोरभित्र बाँदर थुन्नु बाध्य भएको स्थानीय कृषक बताउँछन् । एक स्थानीय कृषकले पूर्वाञ्चलकर्मिसँग भने- खोर बनाउँदै मात्र छैन, खोरभित्र परेको छैन । खोरभित्र परेपछि भालाले घोचेर मार्ने । एक कृषकले थपे- मारेर मासु खाँदा पनि चित्त बुझ्दैन । कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद्को कार्यालय फक्तालुङ गाउँपालिका-६ लेलेपमा केही वर्ष अगाडि पटक-पटक जानकारी गराउँदा पनि केही सुनवाई नभएपछि पछिल्लो समयमा केही जानकार नगराएको एक कृषकले बताए ।

बाँदरबाट अलैंची जोगाउन बनाइएको बुख्याचा । बाँदर मार्नका लागि बनाइएको खोर (इनसेटमा) ।

२०५४ साल कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र घोषणा भएदेखि नै यस क्षेत्रको समुदायसँग सहकार्य गरेर काम गर्दै आएको छ ।

समुदायमा विभिन्न उपभोक्ता समूह, आमा समूह, सामुदायिक वन उपभोक्ता तथा अन्य विभिन्न समूह उपसमूह बनाएर संरक्षण क्षेत्रका समुदायमा संरक्षण तथा सामाजिक जनचेतना जागाउँदै आएको थियो भने अहिले खासै जनसमुदायसँग जोडेर काम गर्न नसकिरहेको एक संरक्षण क्षेत्रका स्थानीयले बताए ।

मुख्यालयमा बढ्दैन कर्मचारी

कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्रका जम्मा कार्यरत कर्मचारी एक वार्डेनसहित रेञ्जर २ जना र नायब सुब्बा एक कार्यालय सहयोगी एक गरी नेपाल सरकारतर्फ ४ जना, परिषदतर्फ लेखा १ लेखा पर्यटन सहायक २ सामाजिक नर्सरी नाइके १ गरी जम्मा ७ परिचालक १ कार्यालय सहयोगी २ र समूह पहाड परियोजनातर्फ जम्मा ५ जना गरी १५ जना कर्मचारी कार्यरत छन् ।

कञ्चनजंघा संरक्षण क्षेत्र समूह कार्यालय ताप्लेजुङको सदरमुकाम फुङ्लिङमै बसेर उनीहरू काम गर्दछन् । कार्य क्षेत्र फक्तालुङ गाउँपालिका र सिर्दिङमा गाउँपालिका भए पनि मुख्य कार्यालय फक्तालुङ गाउँपालिका ६ लेलेपमा पक्की भवन केही वर्ष अघि नै

निर्माण सम्पन्न भइसकेको छ । तर, मुख्य कार्यालयमा भने एक जना कार्यालय सहयोगी मात्र बस्छन् । समूह पहाड परियोजना अन्तर्गत सञ्चालित सहकारी संस्थाले महिनाको एकदिन वचत संकलन तथा ऋण लगानी गर्ने बाहेक अरु काम केही हुँदैन । संरक्षण क्षेत्रका समुदायले उजुरी गर्ने कार्यालयमा पत्रो भने कोही पनि नहुने एक स्थानीयले बताए । मुख्य कार्यालयदेखि जनसमुदायको सिङ्गो पनि काम हुन सक्ने स्थानीय बताउँछन् । योभन्दा केही वर्ष अघि स्थानीयले मुख्य कार्यालयमै कर्मचारी बस्नु पर्ने परिषदमा माग समेत गरेका थिए ।

तर, परिषदले फोन र नेट समस्या भएकोले सदरमुकामदेखि कार्य सम्पादन गर्नुपर्ने बताएको थियो । परिषदले केही वर्ष अगाडि फोन सुविधा भएपछि प्रमुख कार्यालयदेखि नै कार्य सम्पादन गर्ने जानकारी दिएको थियो तर अहिले मुख्य कार्यालय रहेको छेउमा स्वास्थ्य चौकी कार्यालय र वडा कार्यालयमा नेट सञ्चालन भइरहेको संरक्षण क्षेत्रका एक स्थानीयले बताए । तर पनि संरक्षण क्षेत्रले आफ्नो कार्यक्षेत्र मै रहेको मुख्य कार्यालयमै बसेर संरक्षण क्षेत्रका समुदायसँग सहकार्य गरेर काम गर्ने सोच नै गरेको स्थानीयले आरोप समेत लगाएका छन् ।

सिलिन्डर पड्कँदा तीन जना घाइते

काठमाडौं, बैशाख १८। काठमाडौं महानगरपालिका-३१ देउराली क्लब नजिकै ग्यास सिलिन्डर पड्कँदा तीनजना घाइते भएका छन् ।

स्थानीय सञ्जय कार्कीको ग्यास पसलमा सिलिन्डर पड्किएर भएको आगलागीमा परी सोही ठाउँ बस्ने उदयपुरका ४६ वर्षीय कविराज अधिकारीसहित तीनजना घाइते भएको प्रहरीले जनाएको छ । उक्त घटनाका घाइतेको निजामती अस्पताल नयाँ बानेश्वरमा उपचार भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ । अन्य दुई घाइतेको पहिचान खुलेको छैन । महानगरीय प्रहरी वृत्त बानेश्वरका अनुसार सिलिन्डर पड्कँदा पसल नजिकै रहेको वा१५१ ७४१ नंको स्कुटर जलेर नष्ट भएको भएको छ ।

लकडाउन अवज्ञा गर्ने व्यापारी पक्राउ

फापा, बैशाख १८। लकडाउनका समयमा पसल खोलेको कसूरमा दाङको तुलसीपुरबाट प्रहरीले सात व्यापारीलाई पक्राउ गरेको छ ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालयले साताको तीन दिन आइतवार, मंगलवार र बिहीवार अत्यावश्यक सेवाका पसल सञ्चालन गर्न भने पनि अन्य पसल पनि सञ्चालन गरिएपछि तिनका सञ्चालकलाई पक्राउ गरिएको इलाका प्रहरी कार्यालयले जनाएको छ । पक्राउ पर्नेमा फेन्सी, स्टेशनरी र जुताका पसल सञ्चालक रहेको प्रहरी निरीक्षक फलकप्रसाद शर्माले जानकारी दिए । पटक-पटक सम्झाउँदा पनि अटेर गरेपछि पक्राउ गरिएको र तिनलाई लकडाउन पूर्णरूपमा पालना गर्ने प्रतिबद्धता जनाएपछि, केही बेर इलाका प्रहरी कार्यालयमा राखेर छाडिएको प्रहरीले जनाएको छ ।

बालिकालाई फकाएर बलात्कार गरेको आरोप

कनकाई, बैशाख १८। ५ वर्षीया बालिकालाई बलात्कार गरेको अभियोगमा कनकाई नगरपालिका-७ बस्ने १६ वर्षीय निश्चल राईलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ ।

राईले ती बालिकालाई ललाइफकाई नजिकैको कुसुरा फर्मको दाना राख्ने कोठामा लगी बलात्कार गरेको भन्ने खबर प्राप्त हुनासाथ इलाका प्रहरी कार्यालय सुरुङ्गाबाट खटिएको प्रहरीले उनलाई पक्राउ गरेको हो ।

वृद्धभत्ता चोरियो

काठमाडौं, बैशाख १८। कपिलवस्तुको शिवराज नगरपालिकाको चन्द्रौटा बजारमा एक वृद्धको सामाजिक सुरक्षावापतको रकम चोरीको आरोपमा एक जना पक्राउ परेका छन् ।

शिवराज-४ चनड बस्ने ४५ वर्षीय अमिन मियाँ शिवराज ६ सुगानगरकी ७८ वर्षीया यादवको सामाजिक सुरक्षावापतको रु. १२ हजार चोरी गरी फरार थिए । मियाँले पैसा चोरेको चन्द्रौटास्थित गौतम फोटो स्टुडियोको सीसी ब्यामेरा फुटेजबाट पत्ता लागेको वडा प्रहरी कार्यालय चन्द्रौटाका प्रहरी निरीक्षक दीपेश खरेलले जानकारी दिए । मियाँ यही बैशाख १४ गते रकम चोरेर फरार भएका थिए । अभियुक्तलाई वडा प्रहरी कार्यालयमा राखिएको छ ।

कोरोना नलाग्ने भन्दै रक्सी सेवन गर्दा ७२८ जनाको मृत्यु

इरान, बैशाख १८। विपाक्त मादक पदार्थ सेवन गर्दा इरानमा मृत्यु हुनेको संख्या सात सयभन्दा बढी पुगेको छ ।

रक्सी सेवन गर्दा कोरोना भाइरसको संक्रमणबाट बच्न सकिन्छ भन्ने अन्धविश्वासमा परेर अत्यधिक रक्सी सेवन गरेकाहरूको मृत्यु भएको अधिकारीहरूले जनाएका छन् ।

सरकारी अधिकारीहरूले दिएको जानकारी अनुसार विपाक्त रक्सी सेवनका कारण कुल ७२८ जनाको मृत्यु भएको हो । गत फेब्रुअरी २०देखि अप्रिल ७ सम्ममा उनीहरूले अत्यधिक रक्सी सेवन गरेका थिए । इरानमा गत वर्ष पनि विपाक्त रक्सी सेवनका कारण ६६ जनाको मृत्यु भएको थियो ।

अन्जरीले संप्रेषण गरेको समाचार अनुसार देशमा कोरोना भाइरसको संक्रमण फैलिन थालेपछि उनीहरूले अत्यधिक मात्रामा रक्सी सेवन गरेका थिए । इरान कोरोना भाइरसको संक्रमण फैलिएको हिसाबले मध्य-पूर्वकै सबैभन्दा बढी प्रभावित देशमा हो ।

इरानका स्वास्थ्य मन्त्रायका प्रवक्ता किनौश जाहनपीरले शुरुमा पाँच हजार ११ जनाको विपाक्त रक्सीका कारण मृत्यु भएको र पछि ९० जनाको मृत्यु भएको बताए । पछि मृत्यु भएकाहरूको विपाक्त रक्सीका कारण आर्खा खराब भएर मृत्यु भएको उनले जानकारी दिए ।

इरानका अधिकांश भागमा रक्सी प्रतिबन्ध रहेको छ । तर, रक्सी सेवनका कारण कोरोनाबाट बच्न सकिन्छ भन्ने गलत हल्ला फैलिएपछि कैयौ व्यक्तिहरूले त्यही हल्लाका पछि लागेर कडा प्रकारका रक्सीहरू सेवन गरेका थिए ।

विपाक्त रक्सीले सुरुमा मस्तिष्कलाई असर गरेर शरिरका अन्य अंगहरूलाई पनि काम गर्न नसक्ने बनाउने गरेको अधिकारीहरूले जनाएका छन् । उनीहरूलाई छाती दुख्ने, वान्ता हुने, आँखामा समस्या हुनेलगायतका लक्षणहरू देखिने गरेको थियो । इरानमा अहिलेसम्म कोरोना भाइरसका कारण मृत्यु हुनेको संख्या ५ हजार ८०६ पुगेको छ भने, ९१ हजारभन्दा बढी संक्रमित भएका छन् । यो संख्या मध्यपूर्वकै सबैभन्दा धेरै भएको जनाइएको छ ।

गोर्खा सपिड कम्प्लेक्सलाई २५ हजार जरिवाना

फापा, बैशाख १८। जिल्लास्तरीय आपूर्ति व्यवस्था, अनुगमन सहजीकरण तथा नियन्त्रण समितिले भद्रपुर नगरपालिका-१० मा रहेको गोर्खा सपिड कम्प्लेक्सलाई २५ रुपैयाँ हजार जरिवाना गरेको छ ।

चन्द्रगढीस्थित लेखनाथ चोकमा रहेको सो कम्प्लेक्सले विर्वाजक जारी नगरेको, कर पाटी नराखेको, कारोबारस्थलमा खाता नराखेको आरोपमा सो जरिवाना गरिएको समितिका संयोजक तथा सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी राजकुमार राईले जानकारी दिए ।

उपभोक्ताले बारम्बार कम्प्लेक्सका सञ्चालक सन्दीप अधिकारीले बजार मूल्यभन्दा बढीमा सामान विक्री गरेको गुनासो गरेपछि समितिले अनुगमन गरेको थियो । अनुगमनका क्रममा अधिकारीले कम्प्लेक्सले तय गरेको मूल्यको दररेट, बिल र खातासमेत नराखेको हुँदा कति मूल्य बढीमा सामान बेचिरहेका छन् भन्ने यकिन नभएको बताए ।

समितिले उपभोक्ताको गुनासोलाई मध्यनजर गर्दै यसअघि पनि भद्रपुर नगरपालिकाभित्रका पाँचवटा किराना पसललाई बन्दाबन्दीको मौकाछोपी मूल्य अभिवृद्धि गरेको आरोपमा रु ३६ हजार जरिवाना गरेको थियो । सहायक प्रजिअ राईले बन्दाबन्दीको फाइदा उठाउँदै बजारमा कालोबजारी हुन नदिन समितिले जिल्लाका विभिन्न (बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

कोरोना भाइरस उपचार कोषमा रकम जम्मा गर्न आह्वान गरिएको सूचना

विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरस (COVID-19) रोगको संक्रमणलाई फैलिन नदिन तथा सोको रोकथाम एवम् नियन्त्रणका लागि देहायको बैकमा 'कोरोना भाइरस संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार कोष' खाता खोलिएको हुँदा इच्छुक व्यक्ति तथा संघ-संस्थाहरूले सो खातामा रकम जम्मा गरी सहयोग गरिदिनुहुन आह्वान गरिएको व्यवहोरा सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि अनुरोध छ ।

बैंकको नाम: राष्ट्रिय बाणिज्य बैंक

शाखा: सिंहदरबार परिसर

खाताको नाम: कोरोना भाइरस संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण तथा उपचार कोष खाता नं. १९६००००१९०१

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

पोल्डी व्यवसायी मारमा: अरुण गाउँपालिका, पाल्पालेका युवक अनिल बस्नेतको रिदम पोल्डी फर्ममा रहेका कुखुरा। फर्ममा छ हजार कुखुरा भए पनि लकडाउन अवधिमा दाना ल्याउन समस्या भएको छ। दाना खान नपाएर दैनिक २५देखि ३० कुखुरा मर्ने गरेको छ। कुखुराको बिक्री ठप्प हुँदा दैनिक रु. ५० हजारभन्दा बढी घाटा भइरहेको छ। **तस्वीर : युवराज विष्ट/रासस**

समाचार 'ब्रेकिङ'का नाममा हतारो नगर्न आग्रह

तारामणि सापकोटा
अध्यक्ष
नेपाल पत्रकार महासंघ
भाषा

रवीन्द्र लिम्बुजिन
अध्यक्ष
हल्दिवारी गाउँपालिका
भाषा

रत्ना राजवंशी
उपाध्यक्ष
बाह्रदशी गाउँपालिका
भाषा

डा. रुपक खनाल
केन्द्रीय सदस्य
राष्ट्रिय मानवअधिकार
प्रतिष्ठान

सीपी कडरिया
नेता
नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी
भाषा

अमिन अली श्रेष्ठ
अध्यक्ष
नेपाल मुस्लिम संघ
भाषा

बिर्तामोड, वैशाख १८। कोरोना भाइरस महामारीको संवेदनशील घडीमा सञ्चारकर्मीले सूचना प्रवाह गर्दा संवेदनशील हुनुपर्ने र सामाजिक सदभावलाई ध्यान दिनुपर्नेमा जोड दिइएको छ।

बिर्तामोड भएको भिडियो कन्फरेन्समा सरोकारवालाहरूले यस्तो कुरामा जोड दिएका हुन्। उनीहरूले आधिकारिक स्रोतबाट पुष्टि भएका सूचना मात्र सम्प्रेषण गर्न सञ्चारकर्मीहरूलाई आग्रह समेत गरेका छन्।

त्यस्तै सामाजिक सदभाव खल्बलिन, जाति, धर्म, लिङ्ग, वर्ग, समुदाय लगायतलाई कोरोना भाइरससँग जोडेर लाञ्छित गर्ने खालका सामग्री सम्प्रेषण नगर्न सामाजिक सञ्जाल प्रयोगकर्ताहरूलाई अपिल समेत गरिएको छ। संवाद समूहको संयोजनमा भएको भिडियो कन्फरेन्समा सरोकारवालाहरूले तीन बुँदे निष्कर्षसहित यस्तो अनुरोध गरेका हुन्। 'न्यूज ब्रेकिङ'का नाममा सञ्चारमाध्यम र सामाजिक सञ्जालमा सम्प्रेषण हुने सूचनाले सम्बन्धित क्षेत्रलाई आघात पुगेको विषयमा सरोकारवालाहरूबीच गम्भीर छलफल भएको थियो। छलफलमा पत्रकार महासंघ भाषाका अध्यक्ष तारामणि सापकोटाले हतारो गर्ने नाममा कतिपय कमी-कमजोरी हुने गरेको बताउँदै त्यसलाई सुधार्न सञ्चारकर्मी र सञ्चारमाध्यमलाई आग्रह गरेका छन्। अरु समुदायका व्यक्तिलाई कोरोना संक्रमण हुँदा

समुदाय नखोल्ने तर मुस्लिम समुदायकालाई संक्रमण हुँदा समुदाय फिटान गर्ने प्रवृत्ति गलत भएको सापकोटाले बताए। उनले औपचारिक मिडिया र सामाजिक सञ्जाललाई एउटै दृष्टिकोणले नहेर्ने पनि आग्रह गरेका छन्। कतिपय विषयमा साभा बुझाई नहुँदा सञ्चारकर्मी र सञ्चारमाध्यमप्रति मानिसको नकारात्मक धारणा हुने गरेको बताउँदै सापकोटाले त्यस्ता विषयलाई तथ्यसंगत गतिरिएर हेरिदिन आग्रह समेत गरेका छन्। उनले सञ्चारकर्मीलाई सुरक्षित भई संयमित तरिकाले आधिकारिक सूचना मात्र सम्प्रेषण गर्न अनुरोध गरेका छन्।

हल्दिवारी गाउँपालिकाका अध्यक्ष रवीन्द्र लिम्बुजिनले वर्तमान सन्दर्भमा सञ्चारकर्मी र सञ्चारमाध्यमको ठूलो भूमिका हुने बताउँदै प्रामाणिक नभएका सूचना सम्प्रेषण गर्दा सम्बन्धित क्षेत्रमा ठूलो असर पर्ने बताए। हल्दिवारीको एउटा रिपोर्टमा 'आरडीटी पोर्जेभ' देखिएको घटना हतारमा सार्वजनिक गर्दा हल्दिवारीवासीले ठूलो मानसिक तनाव भेल्ले गरेको उनले बताए। लिम्बुजिनले कोरोना परास्त गर्न सञ्चारमाध्यमबाट सम्प्रेषण हुने सामग्रीको महत्त्वपूर्ण भूमिका हुने बताए।

बाह्रदशी गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष रत्ना राजवंशीले यो बेला नकारात्मक र ब्रेकिङका नाममा तथ्यहीन समाचार सम्प्रेषण नगर्न आग्रह गरिन्। बाह्रदशी भेटिएका एक संक्रमित मुस्लिम समुदायका हुन् र उनी लुकेर बसेको

भन्ने कुरा सञ्चारमाध्यममा आउँदा त्यसले नकारात्मक प्रभाव परेको राजवंशीको भनाइ थियो। संक्रमित व्यक्ति कही पनि लुकेर नबसेको उनले प्रष्ट पारिन्।

राष्ट्रिय मानवअधिकार प्रतिष्ठानका केन्द्रीय सदस्य रुपक खनालले सुरक्षा, स्वास्थ्य र सञ्चार तीन क्षेत्रको सहकार्य र कामले नै कोरोना परास्त गर्न सकिने बताउँदै स्रोत विनाको सूचना सम्प्रेषण नगर्न आग्रह गरेका छन्। सूचना र स्रोत विश्वसनीय हुनुपर्नेमा उनले जोड दिए। नेकपाका नेता सीपी कडरियाले सञ्चारमाध्यम र सञ्चारकर्मी जिम्मेवार र जवाफदेही बन्नुपर्नेमा जोड दिए। पछिल्लो समय डलर खाने ध्याउन्ममा युटुबर र फेसबुक प्रयोगकर्ताले सूचना र सञ्चार क्षेत्रलाई बदनमा गरिरहेको उनले बताए।

कोरोनाको विषयलाई लिएर समुदाय विशेषलाई लाञ्छित गर्नु नहुनेमा सहभागी सबैको जोड थियो। नेपाल मुस्लिम संघका अध्यक्ष अमिन अली श्रेष्ठले कोरोनाको विषयलाई लिएर जात, धर्म र समुदाय विशेषलाई लाञ्छित गर्ने कार्यले आफूहरू पीडित भएको उनले बताए। सामाजिक सञ्जाल र कतिपय सञ्चारमाध्यममा आएका त्यस्ता कुराले समस्या उत्पन्न गरेको उनको भनाइ थियो। छलफलको सहजीकरण संवाद समूहको तर्फबाट अधिवक्ता खगेन्द्र खरेलले गरेका थिए।

शिविरमा आगलागी १७ लाख बढीको क्षति

भनापा, वैशाख १८। भनापाको दमक नगरपालिका-३ बेलडाँगीमा रहेको भुटानी शरणार्थी शिविरमा आगलागी हुँदा ४ घर जलेर नष्ट भएका छन् भने अन्दाजी १७ लाख ३५ हजार बराबरको क्षति भएको छ। शिविरको वीथी हट नम्बर २६० मा रहेको टिकाराम चापागाँईको घरबाट अचानक आगलागी भई चापागाँईसहित छिमेकी पदम चापागाँई, रुप नारायण दुलाल र हर्कबहादुर सुब्बाको समेत घर जलेर नष्ट हुँदा उक्त मूल्य बराबरको क्षति भएको इलाका प्रहरी कार्यालय दमकले जनाएको छ। सो आगलागी प्रहरी, स्थानीयवासी र दमकले दमेतको सहयोगमा नियन्त्रणमा आएको तथा कुनै मानवीय र चौपाया क्षति नभएको उक्त कार्यालयले जनाएको छ।

मृत रतुवा मृगसहित दुई जना पक्राउ

सप्तरी, वैशाख १८। सप्तरीमा रतुवा मृग माने दुईजना पक्राउ परेका छन्। महुली सर्वाडिभजन अन्तर्गतको वन क्षेत्रबाट मृत रतुवा मृगसहित उदयपुर त्रियुगा नगरपालिका-१का अशोक राई र मिश्रीलाल चौधरी पक्राउ परेको डिभिजन वन कार्यालय, सप्तरीले जनाएको छ। पक्राउ परेका आरोपितलाई नियन्त्रणमा लिई थप अनुसन्धान शुरु गरिएको सो कार्यालयका प्रमुख सन्तोष भाले जानकारी दिए। अग्निसाइर कृष्णसवरण गाउँपालिकाको महुली खोला छेउमा मारिएको रतुवा मृगसहित पक्राउ परेका आरोपितलाई कानुनी कारवाही गरिने उनले बताए। मृत मृगलाई डिभिजन वन कार्यालय सप्तरी, महुली सर्वाडिभजन, जनप्रतिनिधि, प्रहरी र स्थानीयवासीको रोहबरमा गाडिएको जनाइएको छ। यसैगरी सप्तरीको शम्भुनाथ नगरपालिका-७, भइहा वन क्षेत्रबाट ११ क्यूँफिट सालको काठ बरामद भएको छ। चिरान गरिएको १५ थान काठ बरामद गरी आवश्यक अनुसन्धान शुरु गरिएको प्रहरीले जनाएको छ।

राजमार्ग क्षेत्रमा संक्रमणको त्रास

ताप्लेजुङ, वैशाख १८। सवारी सञ्चालनमा कडाइ नहुँदा राजमार्ग क्षेत्रमा कोभिड-१९ सङ्क्रमणको त्रास फैलिएको छ। लकडाउनको पूर्ण पालना नहुँदा अत्यावश्यकबाहेकका सवारीका साधनसमेत सञ्चालन भइरहेका छन्। यस्तै खाद्यान्नलगायत अत्यावश्यककीय क्षेत्रका सवारीका साधनविना जाँच नियमित सञ्चालन हुँदा राजमार्ग क्षेत्रमा कोभिड-१९ सङ्क्रमणको त्रास फैलिएको हो। खाद्यान्नलगायत अत्यावश्यककीय वस्तुको आयात हुने भनापा जिल्लामा कोभिड-१९ का सङ्क्रमित फेला परेपछि पाँचथर, इलाम र ताप्लेजुङको राजमार्ग क्षेत्रका स्थानीयवासी त्रासित बनेका हुन्। राजमार्गमा पर्ने नाकामा सवारीचालक तथा सवारीका सवारहरूको तापक्रम परीक्षण हुने गरेको छ। यसअतिरिक्त उनीहरूलाई सावधानी अपनाउन आग्रह गर्ने गरिएको छ। नेपालमा कोभिड-१९ का अधिकांश सङ्क्रमितमा कुनै स्वास्थ्य समस्या नदेखिने खबरहरू सार्वजनिक भएपछि व्यवसायी त्रासित बनेका हुन्। स्थानीयवासीका आवश्यकता पूर्तिको लागि व्यवसाय सञ्चालन गर्नुपर्ने तथा तराईबाट आएकाको सीधा सम्पर्कमा पुग्नुपर्ने बाध्यताले आफूहरू भयाभित भएको मेची

राजमार्गका पर्ने पाँचथरको हिलिहाङ-७ कुपिलीका व्यवसायी धनर्पात प्याकुर्लेको भनाइ छ। सवारीका चालक तथा यात्रु व्यवसायी तथा स्थानीयवासीको सीधा सम्पर्कमा पुग्दा सङ्क्रमणको जोखिम बढेको हो। राजमार्ग क्षेत्रमा सङ्क्रमणबाट बच्ने सावधानीबारे उचित परामर्श नहुनु र सरकारी निकायबाट सतर्कता नअपनाइनुले जोखिम बढेको राजमार्ग क्षेत्रका व्यवसायीहरूको भनाइ छ। गामीपा बस्तीहरूमा राजमार्ग खासपासका स-साना बजारबाट खाद्यान्नलगायत सामग्री खरिद गरिने हुँदा अधिकांश पसल खुला रहने गरेका छन्। साना व्यवसायीले खाद्यान्नलगायत दैनिक उपभोग्य सामग्रीको एकैपटक ठूलो मुज्यात राख्न नसक्ने भएकाले तराईका जिल्ला तथा सदरमुकाम नियमित हुवागि र बिक्री हुने गर्दछ। सवारी चालक तथा अत्यावश्यक कामका लागि यात्रा गर्ने यात्रुलाई सङ्क्रमणको विस्तारबारे सचेत नदेखिने खबरहरू सार्वजनिक भएपछि व्यवसायी त्रासित बनेका हुन्। जिल्ला समन्वय समिति पाँचथरका प्रमुख विष्णुप्रसाद सापकोटाले कोभिड-१९को सङ्क्रमणको जोखिम न्यूनीकरणका लागि सडक सुरक्षामा ध्यान नपुगेको स्वीकार्दै

तत्कालै सुरक्षा सतर्कताका कार्यक्रम अघि बढाउने बताए। लकडाउनको प्रभावकारी कार्यान्वयन, क्वारेन्टाइन व्यवस्थापनजस्ता काममा सबैको ध्यान गयो- सापकोटाले भने- अब सडक क्षेत्रमा सङ्क्रमणको जोखिम नदिन पहल थाल्नेछु। राजमार्ग क्षेत्रका व्यवसायीलाई विशेष सतर्कता अपनाउन उनले आग्रह गरे। प्रमुख जिल्ला अधिकारी अर्जुनकुमार शर्माले मुख्य राजमार्ग क्षेत्रमा सङ्क्रमणको जोखिम कम गर्न नाकामा कडाइ गरिएको बताउँदै अत्यावश्यकबाहेकका सवारी सञ्चालनमा पूर्णतः बन्दै गरिने बताए। उनले स्थानीय तहसँगको समन्वयमा सडक क्षेत्रको सुरक्षामा जोड दिइएको बताए। पाँचथरमा मेची राजमार्ग ७६ किलोमिटर दूरी पर्दछ। मेची राजमार्गले जिल्लाका फाल्गुनन्द गाउँपालिका, फिदिम नगरपालिका, हिलिहाङ र याङवरक गाउँपालिकालाई समेटेको छ। सबैभन्दा लामो खण्ड पर्ने हिलिहाङ गाउँपालिकाका अध्यक्ष भुवानीप्रसाद लिम्बुजिनले खाद्यान्नलगायत अत्यावश्यक काममा सञ्चालित सवारी साधनको सङ्ख्या ठूलो हुनु तथा विकास निर्माणको कार्यसमेत शुरु हुनुले सवारीको चापमा वृद्धि भइ जोखिम बढेको बताए।

खुशी साटासाट गर्दै पर्यटक: लकडाउन अघि पोखरामा घुम्न पुगेका पर्यटकलाई लिम्बुजिनले खाद्यान्नलगायत अत्यावश्यक काममा सञ्चालित सवारी साधनको सङ्ख्या ठूलो हुनु तथा विकास निर्माणको कार्यसमेत शुरु हुनुले सवारीको चापमा वृद्धि भइ जोखिम बढेको बताए।

गोर्खा ...

स्थानमा अनुगमन गरिरहेको बताए। समितिले उपभोक्तालाई सजक रहन र तोकिएको भन्दा बढी मूल्यमा सामान खरिद नगर्नसमेत आग्रह गरेको छ।

उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०७९ अन्तर्गत सहायक प्रिजअ राईको संयोजकत्वमा गठन गरिएको समितिमा आन्तरिक राजश्व कार्यालय, धरैलु तथा साना उद्योग कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, गुणस्तर तथा नापतौल कार्यालयलगायत सदस्य रहेका छन्।

बिर्ता (सेफ्टी तथा ढल सफाई)

बिर्तामोड, काठा

(पहाडी क्षेत्रमा पनि यो सेवा उपलब्ध छ।)

पूर्वाञ्चलसम्म सबैजसो ठूलो उचाइसम्म सिट्टिजबाट सफाई गरिन्छ।

मुपाल बुटाथोकी
023-545402
9825952677
9825952680

सेफ्टी तथा ढल सफाई गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्कनुहोस्।

आकर्षक घडेरी बिक्रीमा

भापाको अर्जुनधारा-९स्थित कटहरडाँडामा कालोपत्रे पिच बाटोले छोएको ३६ फिट मुख भई पश्चिम फर्केको घरायसी तथा व्यापारीक प्रयोजनको लागि भिटाहह एकमुष्ट वा टुक्रा गरी लिन चाहने व्यक्तिले सम्पर्क राख्नुहोला।

नोट: जम्मा जग्गाको क्षेत्रफल ११ कठ्ठा

सम्पर्क: नरेश श्रेष्ठ (मो. नं. ९८४२६२४१५०, ९८१७०२१८५५)

बिर्तामोड खानेपानीको महशुल अब घरबाटै

बिर्तामोड साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्थाले आम उपभोक्ताको हितलाई ध्यान राख्दै २०७७ वैशाख १४ गते आइतवारदेखि अनलाइनबाट खानेपानीको महशुल भुक्तानी गरिने सेवा शुरु गरेको जानकारी गराउँदछौं।

अब खानेपानीका ग्राहकले फोन पे नेटवर्क, कनेक्ट आइपियस, क्यूआर कोड पेमेन्ट, बालेट इन्टीग्रेसन, ई-सेवा, खल्ती एफ्स डाउनलोड गरी अनलाइनबाट खानेपानीको महशुल बुझाउन हुन सम्बन्धित सबैमा हार्दिक अनुरोध गर्दछौं।

बिर्तामोड साना शहरी खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता संस्था

बिर्तामोड, काठा

नेपालीको प्रतिव्यक्ति आम्दानी १२६०१८

भापा, वैशाख १८। विश्वव्यापी महामारीका रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरसका कारण समग्र अर्थतन्त्रमा नकारात्मक असर परेको छ। नेपाल पनि त्यसबाट अछुतो छैन। सरकारले चालू आर्थिक वर्षमा सामान्य अवस्था रहेको भए कूल आर्थिक वृद्धिदर ८.५ प्रतिशत हुने प्रक्षेपण गरेको थियो। चालू आर्थिक वर्षको बजेटलाई नेपालको अर्थतन्त्रले उडान भने गरी कार्यक्रम तय गरिएको थियो। कोरोनाका कारण मुलुकको अर्थतन्त्रमा विपन्न खालका समस्या देखापरेका छन्। उद्योग प्रतिष्ठान, विकास निर्माणका काम प्रायः ठप्प छ। आर्थिक गतिविधि नहुँदा सरकारले अपेक्षा गरे अनुसारको आर्थिक वृद्धि हासिल हुन नसक्ने अवस्था देखिएको छ। केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागले बुधवार सार्वजनिक गरेको तथ्याङ्कका आधारमा हेर्ने हो भने चालू आर्थिक वर्षमा मात्रै २.२७ प्रतिशत मात्रै आर्थिक वृद्धि हुने देखिएको छ। आर्थिक वर्ष २०७२/७३ मा गोरखा भूकम्पका कारण सबैभन्दा कम आर्थिक वृद्धि भएको थियो। भूकम्पले सम्पूर्ण गतिविधि रोकित सो अवधिमा मात्रै ०.५९ प्रतिशत आर्थिक वृद्धि भएको थियो। सरकारले लिएका नीति तथा कार्यक्रमका कारण पछिल्ला तीन वर्षमा आर्थिक वृद्धिदर छ प्रतिशतभन्दा माथि रहँदै आएको थियो। विभागका अनुसार आव २०७३/०७४मा ८.२२, आव २०७४/०७५मा ६.७० र आव २०७५/०७६मा कूल ६.९९ प्रतिशत आर्थिक वृद्धि भएको थियो। कोरोना कहरका कारण आर्थिक वृद्धिमा ठूलो गिरावट आउने विभागको अध्ययनले देखाएको छ। सरकारले चालू आर्थिक वर्षलाई अर्थतन्त्रमा छलाड हान्ने वर्षका रूपमा हुँदै ठूला भौतिक निर्माणको कामलाई समेत अगाडि बढाएको थियो। गत चैतको पहिलो सातादेखि कोरोना कहरले समग्र क्षेत्रमा जटिलता पैदा भएको छ। कालो बादलभित्र चाँदीको घेरा भने जस्तै समग्र अर्थतन्त्रमा ठूलो समस्या देखिए पनि केही क्षेत्रमा सुधार देखिने विभागको तथ्याङ्कमा समेटिएको छ। कोरोनाको प्रभावले समग्र क्षेत्रमा असर परेको भए पनि नेपालीको प्रतिव्यक्ति आम्दानी बढेको विभागले सार्वजनिक गरेको विवरणमा समेटिएको छ। विभागका अनुसार नेपालीको एक वार्षिक औषत आम्दानी रु. एक लाख २६ हजार १८ पुगेको छ। प्रतिव्यक्ति आम्दानी एक हजार ८५ अमेरिकी डलर पुगेको छ। विभागकै अनुसार अधिल्लो वर्ष प्रतिव्यक्ति आम्दानी रु एक लाख १७ हजार २६८ थियो अर्थात् अमेरिकी डलरमा एक हजार ३९ थियो। गत आवभन्दा चालू आवमा प्रतिव्यक्ति आम्दानी ३४ अमेरिकी डलरले बृद्धि हुने देखिएको छ।

अर्थतन्त्रको आकार बढ्यो

विभागका अनुसार चालू आवको फागुन मसान्तसम्म आर्थिक गतिविधिमा देखिएको सकारात्मक प्रभावका कारण देशको समग्र अर्थतन्त्रको आकार बढेको पाइएको छ। आव २०७५/०७६मा कूल रु. ३४ खर्ब ५८ अर्बको अर्थतन्त्र रहेकोमा चालू आवमा त्यो बढेर रु. ३७ खर्ब ६८ अर्ब पुगेको छ। पछिल्ला तीन वर्षमा नियमितरूपमा ऊर्जाको उपलब्धता भएको र चालू आवमा पनि जलविद्युत्सलगायत क्षेत्रमा देखिएको सकारात्मक परिवर्तनका कारण पनि सकारात्मक परिवर्तन देखिने विभागको भनाइ छ। विद्युत्, ग्यास र पानी क्षेत्रको कूल योगदानमा २८.७५ प्रतिशत रहने तथ्याङ्कमा समावेश छ। कूल गार्हस्थ्य उत्पादन (

जिडिपी) मा विद्युत्, ग्यास (ऊर्जा) र पानीको योगदान १.४९ प्रतिशत हुने अनुमान गरिएको छ। यस्तै कृषि तथा वन क्षेत्रमा २.४८ प्रतिशत मत्स्यपालन ७.१५, उत्पादन २.२७, रहँदा खानी क्षेत्रमा ०.६९ निर्माण ०.३१, होटल तथा सेवा क्षेत्र १६.३० र यातायात २.४५ प्रतिशतले नकारात्मक हुने देखाएको छ। आव २०७६/७७ को 'राष्ट्रिय लेखा तथ्याङ्क' मा कूल गार्हस्थ्य उत्पादनको गणनामा समावेश भएका कूल १५ क्षेत्रमध्ये पाँच बटा क्षेत्रमा आर्थिक गतिविधि गतवर्षको तुलनामा नकारात्मक अर्थात् ऋणात्मक हुने देखाएको छ। निर्माण, यातायात र सञ्चार, उद्योग, होटल तथा रेस्टुरेन्ट र खानी तथा उत्खनन क्षेत्र नकारात्मक रहनेछन्। सो क्षेत्रको कूल गार्हस्थ्य उत्पादनमा चालू आवमा कूल दुई दशमलव ७० प्रतिशत हिस्सा रहने छ। कोरोनाका कारण होटल व्यवसायमा नराम्रो असर परेको छ। पर्यटक आवागमन बढाउने भनेर सरकारले घोषणा गरेको नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० का सबै कार्यक्रम बन्द भएका छन्। पर्यटक आवागमनमा झण्डै १४ प्रतिशतले गिरावट आएको छ। आन्तरिक पर्यटकसमेत कोरोनाका कारणले घुम्न पाएका छैनन्। सोही कारण होटल तथा सेवा क्षेत्रमा समेत नकारात्मक असर परेको छ। हवाईसेवा प्रदायकका जहाज ग्राउण्डदेखि भएका छन्। यस्तै विभागका अनुसार चालू मूल्य अनुसार कूल उत्पादन आधारभूत मूल्यमा रु. ५० खर्ब ९२ अर्ब रहेको छ। चालू मूल्य अनुसार कूल मध्यवर्ती उपभोग उपभोक्ताको मूल्यमा रु. १७ खर्ब ४३ अर्ब रहेको छ। चालू मूल्य अनुसार कूल गार्हस्थ्य उत्पादनमा उपभोक्ताको मूल्यमा रु. ३२ खर्ब नौ अर्ब रहेको छ।

श्रीजन्तु प्रकाशन प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित तथा मुद्रित - कार्यालय : बिर्तामोड-१, भापा ■ प्रकाशक : भरतलाल गिरी, ■ अध्यक्ष : टोरुप प्रसाई, ■ व्यवस्थापक : चन्द्रकान्त ढकाल (८४४६४२०५५ / ८४१७५२०५२५) ■ प्रकाशन सहयोगी : भानुप्रसाद शिवाकोटी ■ संपादक : एकराज गिरी ■ उप संपादक : तुलसीप्रसाद निरौला ■ सह-संपादक : सुरेन्द्र भण्डारी ■ डेस्क संपादक : लक्ष्मण ढकाल ■ लेखा : सोमनाथ भण्डारी ■ कार्यालयी व्यवस्थापक : होमप्रकाश अधिकारी (८४४२६३४७४०) ■ बजार व्यवस्थापक : लीला आचार्य (८४१४०९८५७१) ■ प्राविधिक : बदी महतारा ■ प्रोसेसिङ : गोपाल मण्डल ■ बजार प्रतिनिधि : गोपाल अधिकारी-८४०७९१०२२२/सञ्जय श्रेष्ठ ८४०६०३३५३ ■ कम्प्युटर : रूपा मुखिया/ सन्तोष अधिकारी (कार्यालय फोन : ०२३-५४९०००२/प्रशासन/विज्ञापन : ०२३-५४००४४) Email: purwanchal2052@gmail.com /purwanchal@ntc.net.np

